

18. oktober 2010

Til Stortingets kommunal- og forvaltningskomité

STATSBUDSJETTET FOR 2011

Norges Naturvernforbunds innspill til behandlingen av statsbudsjettet for 2011 i Stortingets kommunal- og forvaltningskomité.

Kraftfull enøk innsats gir oss kutt i klimagassutslipp, færre kraftlinjer i sårbar natur, grønne arbeidsplasser og tryggere strømsituasjon

Internasjonalt pekes energieffektivisering ut som det viktigste klimatiltaket innen energisektoren. I Norge står vannkraft for det meste av strømforbruket, og energisparing vil gi lavere klimagassutslipp dersom den sparte strømmen går til å erstatte fossil energibruk i Norge og andre land.

I rapporten "Krafttak for riktig kraftbruk" har vi identifisert tiltak som kan kutte Norges klimagassutslipp med om lag 10 mill. tonn CO₂-ekvivalenter i 2020 ved å bruke frigjort fornybar strøm til å erstatte fossil energi. Utslippskuttet tilsvarer de årlige utslippene fra 4 millioner privatbiler.

I tillegg vil en kraftfull satsing på energieffektivisering gi tryggere strømforsyning i det meste av landet, muligheter for å bygge opp nye grønne arbeidsplasser, samt økt eksport av kraft.

Det å bruke ren vannkraft til å produsere varer og tjenester, kan være med på å hindre utslipp andre steder i verden. Vi kan også bruke norsk energi på å drifte datasentraler for andre deler av Europa. Kraftoverskuddet kan eksporteres som bits og bytes i stedet for elektroner. Og nye grønne arbeidsplasser trengs når oljealderen uansett nærmer seg slutten.

Det nytter å spare. Strømforbruket i norske hjem har gått ned de siste årene og tiltross for at vi har blitt flere og fått større hus er ikke totalforbruket i husholdningene noe høyere nå enn for en del år siden. Det gode er at vi kan gjøre enda mye mer. Bare i bygninger og industri kan vi innen 2020 ha spart 19 TWh, like mye som 30 Alta-kraftverk eller mer enn fire ganger så mye som det husholdningene i Oslo brukte av strøm i 2008.

Nødvendige virkemidler på kortsikt: Konkrete mål og økt støtte til energieffektivisering

20 prosent innen 2020

Norge er i dag uten mål for energieffektivisering. Energieffektivisering vil være et sentralt bidrag for at Norge når forpliktelsen i fornybardirektivet.

En av hovedkonklusjonene i en fersk rapport om energieffektivisering i Europa, "Energy savings 2020: How to triple the impact of energy saving policies in Europe"¹ er at det viktigste virkemidlet for å få fart på energieffektivisering er å lage forutsigbare rammer ved å sette seg konkrete målbare mål. Uten konkrete mål på området er det umulig å vite om en er på riktig vei eller ikke. Målsetningen må være på minst 20 % energieffektivisering innen 2020 i forhold til forbruket i 2005 og minst 50 % i byggsektoren innen 2040.

¹ <http://www.roadmap2050.eu/attachments/files/1EnergySavings2020-FullReport.pdf>, a contributing study to Roadmap 2050: a practical guide to a prosperous, low-carbon Europe.

Økt støtte

I handlingsplanen "Energieffektivisering av bygg, en ambisiøs og realistisk tiltaksplan mot 2040", skrevet for Kommunal- og regionaldepartementet, er det skissert hvordan byggsektoren kan redusere det totale energiforbruket fra 80 TWh til 70 TWh innen 2020 og ned til 40 TWh innen 2040. For å få utløst dette potensialet er det nødvendig å ta i bruk økonomiske virkemidler.

Ifølge rapporten må det årlige tilskuddet være på 1,4 milliarder kroner i perioden 2010 til 2015 og økes til 2 milliarder i perioden 2015 til 2020. Naturvernforbundet mener at dette ikke må utsettes, 1,4 milliarder må settes av i budsjettet i 2011 til dette formålet hvis det fortsatt skal være mulig å oppnå målet om 10 TWh innen 2020.

Gode erfaringer med økt støtte til energieffektivisering i bygg

I 2009 gikk 1,2 milliarder av tiltakspakken på totalt 20 milliarder kroner gjennom Enovas støtteprogrammer for energieffektivisering og produksjon av fornybar energi. Som følge av tiltakspakken i 2009 ble det blant annet opprettet et særskilt program for energieffektivisering i offentlige bygg, med en ramme på 400 millioner kroner. Dette ble et vellykket prosjekt, og interessen var enorm. Ifølge Enovas resultatrapport fra 2009 kom det totalt inn omlag 550 søknader til dette programmet, der det til sammen ble søkt om nærmere 6 milliarder kroner. Dette viser at det er stor vilje og interesse for å få gjennomført gode prosjekter når stimulerende økonomiske insentiver er på plass. Tiltakspakken hadde en sjablongmessig tildeling som forenklet søknadsprosessen. Det er i framtiden behov for lignende sjablongmessige vurderinger.

Påslag på nettariffen

Det kan forventes at påslaget på overføringstariffen på 1 øre/kWh som går til energifondet, gir ca. 700–800 millioner kroner i 2011. Denne potten skal brukes til både energieffektivisering og fornybar energi. Pengene til energieffektivisering skal gå til både bygg og industri. For å finansiere behovet på 1,4 milliarder til energieffektiviseringstiltak i byggsektoren alene foreslår vi en økning i nettleia på 2 øre per kWh. Det vil gi om lag 1,4 milliarder i friske inntekter som kan brukes til dette formålet. Ekstrakostnaden vil forbrukerne få tilbake i form av støtte til energieffektivisering og i form av lavere strømforbruk.

Nødvendig virkemidler på lengre sikt: Hvite sertifikater

Hvite sertifikater er ett av det mest effektive virkemidlet for energieffektivisering og må utredes snarest for å kunne innføres samtidig med grønne sertifikater i 2012. Ambisjonsnivået for energieffektivisering må settes minst like høyt som EU, det vil si 20 prosent energieffektivisering innen 2020.

Et hvitt sertifikatmarked vil pålegge energileverandører å kjøpe sertifikater som bekrefter en bestemt mengde spart energi i året, tilsvarende en gitt prosentsats av den totale energileveranse. Myndighetene fastsetter prosentsatsen, som kan økes med årene. Et hvitt sertifikatmarked er allerede innført i Italia og England med gode erfaringer.

I et hvitt sertifikatmarked kan innspart strøm selges mellom energiaktørene som virkelig strøm. Det vil si at hvis en energileverandør klarer å spare mer enn den er pålagt, og et annen ikke klarer å nå målet, kan energileverandørene handle med sertifikater seg imellom. Fordelen med et sertifikatmarked er at ambisjonsnivået kan bestemmes, og at markedet finner de mest kostnadseffektive løsningene for å nå det angitte nivået.